

כבר במכה הראשונה יכלו המצרים להתקדם בלי קשיים מיוחדים

עוד כמה קילומטרים ולכבוש את "קו הגבעות" החיוני בסיני

המצרים יכלו להתקדם

בגיוורה הקשה מצפון לקנטרה — נפל מיד סמוך לצליחה, בשעה 16.00 לערך. הגנת החי"ר מפני חילהאוויר מטילהמורא של ישראל סופקה עלידי מטריית טיליהג'ים הכבדים שנפרסה, מיד בסיום מילחמתההתשה, על גדתה המערבית של התעלה והרשלמה, לצורך תגוננות מפני התקפות בגובה נמוך על הצליחות עצמן, בטילי-נ"מ אישיים סטרלה.

לאיבו היבשה הראשי — ובתחילה, גם היחידי — הטנק הישראלי, הכין החי"ר המצרי מערך מתגבר, הסרתקדים של אמצעי-נ"ט אישיים: מטולי אר.פ.ג.י.7, לטוח הקצר, תול"רים ביי10 וביי11, ל-טוח הבינוני, וטילי סאגר, לטוח ארוך. מערך זה איפשר לחי"ר המצרי ליצור איזור רווי נ"ט ולפעול, במי רח מספקת של חסינות, בתוכו ומתוכו.

בשלב הראשון, סיפקו סאגרים וטנקים חיפוי ארד-טוח, בידותם מסוללת קו ברי לב, לאחר שנתפסה, ומן הרמפות השול-טות שבגדה המערבית, למפות אלו שימשו גם — או בעיקר — לצרכי בקרת הסיוע

ראויים לשמם שבכל תודותיו, לא נזרק אף למרוא אצבעותיה של כחי"ר אחת. תופעה זו איננה מיקרית.

אחד מגורמיה העיקריים ימצא בהיעדרה המוחלט של ביקורת אישית-תיפקודית מס-פקת, בתוך הצבא ומחוצה לו, על ניהול המלחמה בידי מצביאי צה"ל השונים. עד-עתה ניצחנו בכל הסיבובים, מפני קיומם של פערים יסודיים בינינו לבין צבאות הערבים, אשר היקנו לנו ניצחון, לעיתים

פרשת ה-8 בחודש הפכה בלתי-נמנעת, רק לאחר ומאחר שהרמטכ"ל ומפקד פיקוד הדרום לא רצו — או לא היו מסוגלים — לנתח כהלכה את אירועי שני ימיהלחימה הראשונים ולאתר את אי-מספיקותה של המצביאות האופרטיבית בדרום, כגורם ה-מידי המכריע לכישלון. אי-אפשר כלל שהיה ספק, כי הפיקוד על חזית הדרום היה תפקיד נכבד וגדול מכפי מימדיו של האלוף גונן, מחובתו היה להבחין בכך מיד ולדרוש שחיפואו — ועל הרמטכ"ל

רימת הצליחה המצרית והבטחה המוחלטת תוך 4-5 ימים היו בהחלט בתחום יכולתו של צה"ל. כישלון בהגשמת הדבר לא היה הכרח שנגזר משמיים, אלא תוצאה של ליקויים ושגיאות שעשו יוצרי מכות המלחמה הצה"לית ומפעיליה, כבר אמרנו, כי בנסיבות ההן, שם ואז, נמצא הכשל הראשי בתחום איכות המצביאות האופרטיבית, שניתלה את המערכה בצידה הישראלי, וכי כשל זה הגיע לביטויו המי-רבי ביומיים הראשונים של המערכה — ה-6 וה-7 באוקטובר, שעליהם נוסד כישלון ה-8 לחודש.

רושמו המיוחד של ה-8 באוקטובר איננו מגודל הסיכונים, האבידות בנפש ובציור, או הפסד השטחים שנגרמו בו, ככל אלה, היו היומיים הקודמים גרועים לאי-ערך, וגם ודאי כי הפכנה המצרית הגיעה לשיאה במחציתו הראשונה של יום א' (7.10), לא למחרתו.

אבל ביומיים הראשונים עדיין יכלו פיי קודיהדרום, וצה"ל כולו, לרמות את עצמם ולהסביר את הכישלונות בתירוצים של

מאת בימי'ן עמידרו

מחץ, גם תחת מצביאות בינונית, או אף פחות מבינונית, אבל לא לעולם חוסן. ביום-הכיפורים היתה איכות מצביאותו של גונן הגורם המכריע שמנע השגת ניצחון מכריע כי דרום, תוך כמה ימים. כל שאר הגורמים, חשובים וקריטיים ככל שהיו, יש לראותם מישניים וכפרי פים לו.

היה לעשות כדבר הזה ממש, גם בלא שימתין לחוות-דעתו של גונן עצמו. כא-מור, לא נכרכה בצעד זה פחיתות-כבוד מיוחדת. גונן היה טרי מאד בתפקידו וחסר כל ניסיון אישי בפיקוד על עוצבות גדולות בקרב, והמחליף האדיאלי — אריאל שרון — נמצא ממש תחת לאף.

המעשה לא נעשה, ולגונן ניתן לנהל את לחימת פיקוד הדרום משך שלוש הימים הראשונים, לבדו וכמיטב יכולתו. ב-8 בחודש פעלו — ואשמו — גם אחרים, אך קודם ליום זה נמצא גונן לבדו, ואי-אפשר לו שיטיל את האחריות לכישלונות על מי מפקדיו או מפקדיו.

בהמשך ניתוח קרבות מילחמת יוסי-הכ"י פורים נתמקד, ככל הניתן, בעיית האחריות האישית של המפקדים, וגם נטרף להרגישה כראוי לה, כדי שיובן היטב כי גם בצה"ל, כמו בכל צבא אחר בעולם ובהיסטוריה, אנשים מוגדרים ומסויימים הם המנהלים את המלחמה והם הגורמים להישגים בה, כמו גם לכישלונותיה. כל התנאים האחרים — האויב, השטח, הנסיבות המדיניות, אירגון כוחותינו, כמותם והכנתם למיל-חמה — אינם, לגבי המצביא, יותר מאשר נתונים גרידא אשר בהם ובאמצעותם מלוו לנהל את מערכותיו.

אומנם אפשר שצבא "אבנייהמשחק" יהיה גרוע כל-כך שהמצביא לא יוכל, בשום אופן, להשיג ניצחון. אבל עד עתה לא עמדנו מעולם במצב כזה, בכל אחת ממיל-חמותינו — ובכל מערכה ומערכה בהן — פתחו לנו הנחומים המיד סיכויי-טוב-בטוח להשיג ניצחון, ותמיד היה הגורם הקובע — איכות המצביאות. עד עתה לקה צה"ל, בדרך-כלל, בתחום זה. כדי למנות את המצביאים ה-

גושי הנ"ט

מצרים פתחו את המלחמה בשורת הפתעות: ההפגזה הפותחת, שניתכה מ-2000 קנים היתה אמנם עזה ביותר, אך גם קצרה הרבה מן המצופה — כ-15 דקות בלבד, במקום כמה שעות. מיד בעיקבותיה צלח בסירות הגל הראשון, של 8000 טילי חי"ר, את התעלה, כאשר כ-250 מטוסים חוקפים — בתוצאות עלובות — מתקנים ומיפקדות בעורף.

בניגוד לדוקטרינה הסובייטית הרגילה, אבל בהתאמה מלאה לניסיונותיהם המיוחדות, לא צלחו המצרים בראשונה עם עוצבות ממוכנות, וגם בלא טנקים וכלי נשק מסויעים בכדורים. בשלב הראי שוני והקריטי ביותר מבחינתם הסתמכו באורה בכדורי, על החייל הרגלי ועל אותם אמצעים שיכול היה לשאת עימו — על גבו, או בעגלות קטנות (ובממוצע, כ-30 ק"ג ציוד לאיש).

ברוב המקומות, צלחו המצרים בין המעור-זים ועפוטם. רק מעוז אחד — "לחצנית",

הסכנה המצרית הגיעה לשיאה במחצית הראשונה של יום א', ה-7 באוקטובר

די באצבעות י' אחת כדי למנות את המצביאים הראויים לשמש בתולדות צה"ל

הארטילרי ולאבטחה צמודה של אוריי הצליחה. בביצוע מעשה הצליחה עצמו, הפגיעה יכולתם ההנדסית של ה-מצרים, גאוותם על הישגיהם בתחום זה, יש לה על מה לסמוך. פריצת הסוללות ב"תותחי מים", וכן ביצוע הגישור והעברת הכוחות למרות הפרעות מטוסינו, ותוך תיקון מהיר ומלא של כל נזק אשר גרמו הפצצותיהם, נעשו בזמן שהיה קצר כדי מחצית או יותר ממה שהערכנו קודם כשיא זריזותם. יכולת רבה גילו המצרים גם בציוות-יכוחות לקרב. בכך הוכיחו כי גם על טכניקה זו היטיבו להשתלט (א-סכי הכוונה איננה לשיתוף-פעולה ולאילתורי-יכוחות תוך לחי-יחידות ועוצבות ממיסגרת למיסגרת, באי-

מעין-כוח-עליון: אפתחה, משסור בכוחות, היעד חילהאוויר ושאר נימוקים-כביכול, שהיו גרועים — ומסוכנים — מאי-אמת, מפני שהיו נכונים-למחצה. ה"צ באוקטובר גרם להם די-פרופורציונלי, כי את כישלוננו כבר לא ניתן, "להסביר" באופן זה, וכך נחשפה בו העובדה שלא מן הי-שמוים נחממים נגרנו, אלא מרוכר בליקויים חמורים — שאין להצי-דיקם ואין לסלוח להם — בעצם יכולת והתאמתו של צה"ל לני-הול אותה מילחמה, אשר לקראתה היה אמור להתכונן מושך שש-שנים תמימות, ואשר כפתיחתה נחנה מיתרונות אוביקטיביים, שכמותם לא עמדו לצידו בשום מידחמה קודמת.